

POLITIET

KRIPOS

NCIS Norway
National Criminal Investigation Service

Skjæringspunktet etterforskning/ behandling

Muligheter og dilemmaer

KRISTIAN TANGEN,
politioverbetjent
Seksjon for seksuallovbrudd,
Taktisk etterforskningsavdeling,
KRIPOS

Agenda

- Presentasjon
- Politiets rolle ved mistanke om vold og overgrep
  - Tilrettelagte og sekvensielle avhør
- Bevisvurdering og strafferettssystemet
- Eksempler fra virkeligheten

POLITIET
KRIPOS

NCIS Norway
National Criminal Investigation Service

Helsetilsynet: Jente (5) fikk ikke forsvarlig helsehjelp i incestsak

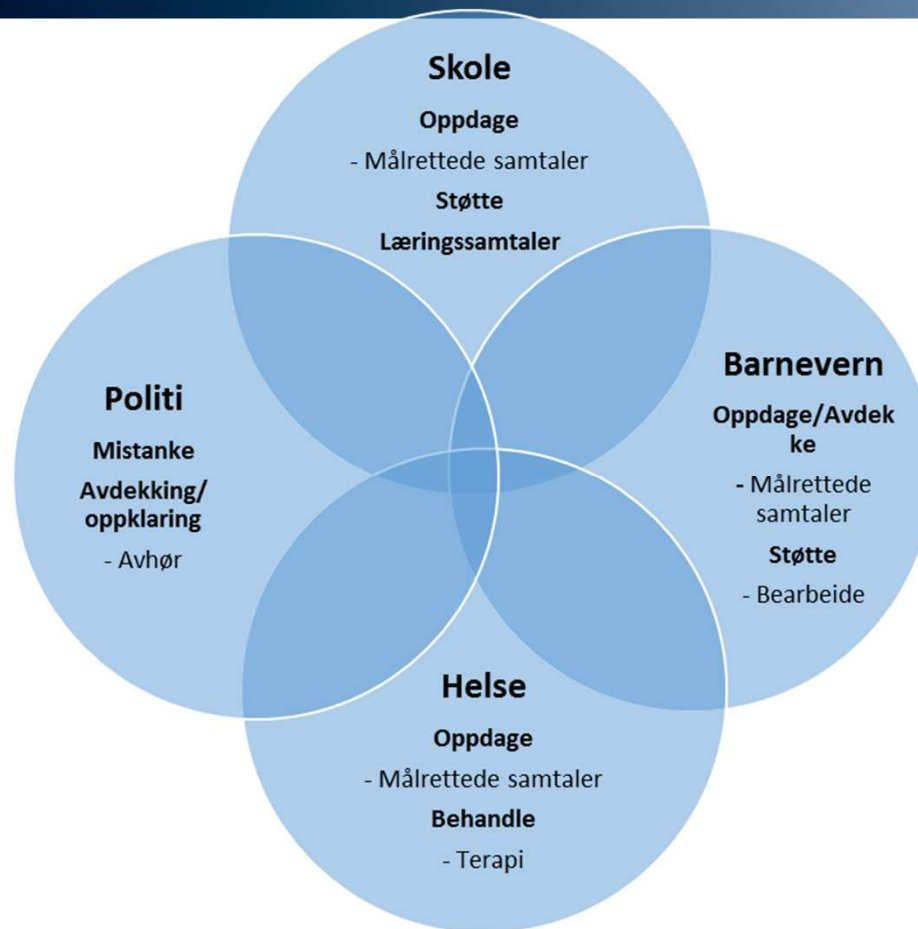
Faren ble først dømt til ni års fengsel for seksuelle overgrep mot datteren. Så ble han frikjent etterat eksperter var kritisk til helsehjelpen jenta hadde fått hos BUP i Haugesund.

Syed Ali Shahbaz Akhtar
Journalist

Publisert 30. sep. 2018 kl. 10:21
Oppdatert 30. sep. 2018 kl. 12:59

Faksimile nrk.no 30.10.18

Et tverrfaglig perspektiv på samtaler om avdekking av vold og seksuelle overgrep, og oppfølging av barnet (Langballe & Schultz, 2016)

POLITIET
KRIPOS

Politiets etterforskning

- Starter etterforskning etter mottatt anmeldelse
- Har også etterforskningsplikt – til selv å anmelde starte og etterforskning basert på mistanke om eks. vis vold og overgrep mot barn
- Har meldeplikt til barnevernet, mens barnevernet kan velge om de vil melde mistanke om vold eller overgrep mot barn til politiet eller ei (unntak: avvergerplikten) *

POLITIET
KRIPOS

Formålet med etterforskningen (strpl. § 226)

Skaffe til veie de nødvendige opplysninger for

- a) å avgjøre spørsmålet om tiltale
- b) å tjene som forberedelse for rettens behandling av spørsmålet om straffeskyld og evt. fastsettelse av reaksjon
- c) å avverge eller stanse straffbare handlinger
- d) å fullbyrde straff og andre reaksjoner
- e) å tjene som forberedelse for barneverntjenestens behandling av spørsmålet om det skal settes i verk tiltak ...
- f) å tjene som forberedelse for behandling i konfliktrådet

Er en bestemt person mistenkt, skal etterforskningen søke å klarlegge både det som taler mot og til fordel for ham

Etterforskningen skal gjennomføres så rask som mulig og slik at ingen unødig utsettes for mistanke eller ulempe

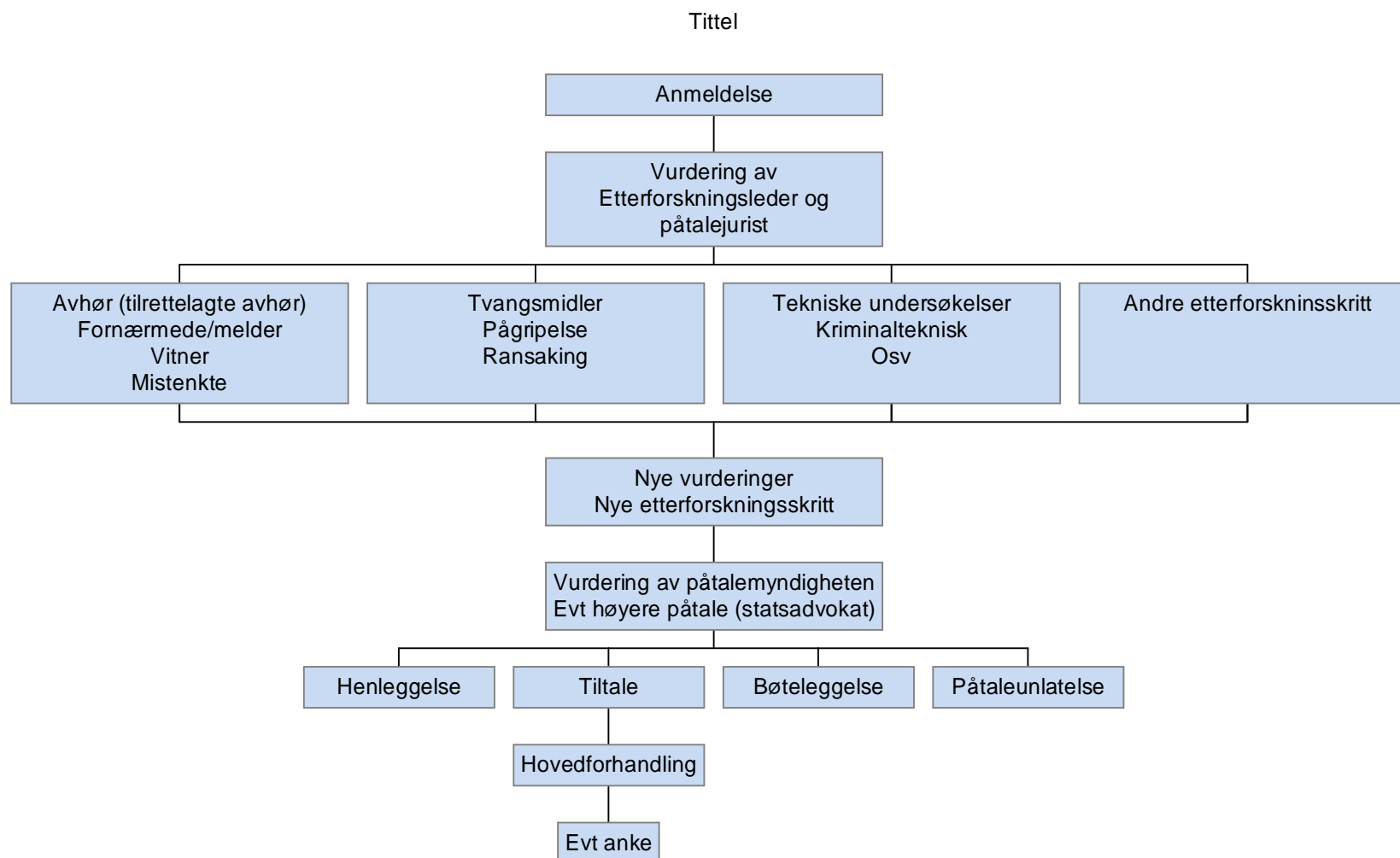
En rekke aktuelle etterforskningsskritt kan gjennomføres

- Avhør
  - Herunder tilrettelagtavhør av barn og sårbare
  - Avhør av vitner, dvs. dem som kan ha informasjon av betydning for saken (NB: Fritak fra verge eller fylkesmann i for eksempel barnehager)
  - Avhør av mistenkt
- Innhente dokumentasjon fra andre (helsevesen, BVT osv)
- Rundspøringer
- Kriminaltekniske undersøkelser
- Elektroniske spor
- Ransaking og beslag
- Medisinsk undersøkelse /rettsmedisinske undersøkelser
- Sakkyndige
- Utradisjonelle metoder som avlytting, sporing, under cover-operasjoner
- Avhør av barnet (tilrettelagt avhør)
- Medisinsk undersøkelse
- Bruk av tvangsmidler (pågrepelse, ransaking, beslag)

Påtalejurist i politiet vurderer hvilke tvangsmidler som kan benyttes

Proessen

FN`s konvensjon om barnets rettigheter

- **BARNETS BESTE SKAL VÆRE ET GRUNNLEGGENDE HENSYN (art. 3)**
- BARN HAR RETT TIL Å SI SIN MENING OG BLI HØRT OM ALT SOM VEDRØRER DET
- **BARNETS MENINGER SKAL TILLEGGES VEKT (art. 12)**
- STATEN SKAL BESKYTTE BARNET MOT FYSISK ELLER PSYKISK MISHANDLING, FORSØMMELSE ELLER UTNYTTELSE FRA FORELDRE ELLER ANDRE OMSORGSPERSONER (art. 19)
- BARNET HAR RETT TIL BESKYTTELSE MOT ALLE FORMER FOR SEKSUELL UTNYTTELSE OG MISBRUK (art. 34)

Beviskravet i straffesaker

- Hva skal til for at påtalemyndigheten tar ut tiltale?
  - Overbevist , også om at dette kan bevises i retten og vil føre til dom.
- Hva skal til for at retten skal dømme en person i en straffesak?
  - Det skal være bevist ut over en hver rimelig og fornuftig tvil. "99,9%" sikkert. Meget strenge beviskrav. Kun teoretisk tvil.
- Hva betyr en henleggelse?
  - Mange forskjellige typer henleggelse.
    - Eks intet straffbart forhold
    - ukjent gjerningsmann
    - bevisets stilling
- Henleggelse trenger ikke bety at det ikke har skjedd noe!

Bevisvurdering

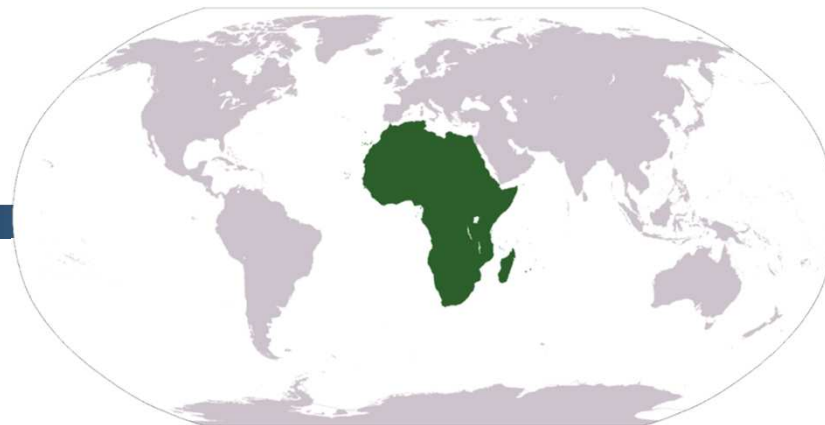
- Barnets forklaring vurderes av påtaleansvarlig
- Ses i sammenheng med øvrig etterforskning i saken
- Skal være sikre på at en behandling i retten skal holde til en domfellelse...
- Ord mot ord
- Barn mot voksen

- Fokus på alternative forklaringer
  - Misforståelse?
  - Påvirkning?
  - Fantasi?

Research has been largely focused on question types, which surely affect the accuracy and completeness of children's reports. However, we still know relatively little about the best ways to interview terrified children, children trying to protect a guilty defendant, children worried about being removed from home, children who are very young (3 years and younger), children with varied cultural backgrounds, and children with severe psychopathology or disability. Moreover, accuracy is only one desired outcome of forensic interviews. Although obtaining an accurate and complete report is fundamental, professionals should be concerned with additional issues, such as children's physical and emotional safety, and fact finders' reaching the truth. A perspective that takes a holistic approach might serve children, families, and society the best in the end (Saywitz, Esplin, & Romanoff, 2007). (Lyon 2017)

POLITIET
KRIPOS

Afrika-saken

- Barn på tre år dør
  - Familie fra Afrika
  - Foreldres forklaring er fall fra seng
  - To søsken kan ha vært øyenvitner / eneste vitner / nøkkelitner
-
- Store utfordringer
  - Blir forsøkt avhør
  - Barna viser tegn på alvorlige psykiske problemer
  - Fryktes for liv og helse
-
- HVA GJØR VI???

Takk for oppmerksomheten!

Kripos: 23 20 80 00

kristian.tangen@politiet.no

